

Alltid oppdatert versjon

Blåboka er Først sin laboratoriehåndbok. Det foregår en kontinuerlig utvikling innen laboratoriemedisin med stadig nye analyser innen ulike fagområder, endringer i prøvetakingsmetoder, endringer i referanseområder og nye anbefalinger. For å sikre at Blåboka til enhver tid er oppdatert har Først valgt å kun utgi en elektronisk versjon av boken. Denne vil du finne på furst.no/analyse-og-klinikk

Hvis legekantoret fortsatt har tilgjengelig papirutgaven av Blåboka ber vi om at denne kastes da det er kommet en rekke endringer og nye anbefalinger etter siste papirutgave. I tillegg er våre nye fagområder, mikrobiologi og patologi, kun med i elektronisk versjon.

Formål med veiledningsfolderen

Formålet med denne folderen er å gi en oversikt over de temaer og områder som belyses i Blåboka samt å gi en veiledning til hvordan du bruker den elektroniske versjonen av boken.

Vi håper både leger, sykepleiere, bioingeniører og annet helsepersonell fortsatt vil ha god nytte av Blåboka til Først.

Les mer om Først og de tjenester vi kan tilby på furst.no og furstforum.no

Akkrediterte analyser

Først Medisinsk Laboratorium er akkreditert i henhold til NS-EN ISO 15189 «Medisinske laboratorier – Krav til kvalitet og kompetanse». Det meste av virksomheten er akkreditert, og det jobbes kontinuerlig med å utvide akkrediteringsområdet. Akkrediterte analyser og diagnoser merkes med A på svrappporten. Akkrediteringen gjelder alle bedriftens lokasjoner og gjelder følgende områder: Prøvetaking, Medisinsk biokjemi, Patologi, Klinisk farmakologi og Medisinsk mikrobiologi. Medisinskfaglige svarkommentarer til analyser/diagnostikk inngår i akkrediteringen. Sist oppdaterte oversikt over gjeldende akkrediteringsomfang kan sendes ut på forespørsel. Akkrediteringen er gitt av Norsk akkreditering, første gang i 1995. Norsk akkreditering påser ved jevnlig revisjoner at akkrediteringsbetingelsene oppfylles. Først har også gyldige sertifiseringer i følgende standarder: NS-EN ISO 14001: Miljøstyringssystemer, NS-EN ISO 13485: Medisinsk utstyr.

KUNDESTØTTE:

22 90 96 66, kundestotte@furst.no
(svartjeneste, prøvetaking, forsendelse, etter-rekvirering)

MARKED OG IT-SUPPORT:

22 90 96 69, marked_support@furst.no
(elektronisk rekvirering & svaroverføring, Først Forum)

LEGESPESIALISTER – VAKTTELEFON:

Medisinsk biokjemi: 22 90 95 50

Medisinsk mikrobiologi: 22 90 95 77

Patologi: 22 99 65 50

Se oversikt og kontaktinformasjon til våre legespesialister og medhjelpere på Forum og IT Support på furstforum.no

Postboks 158 Alnabru, NO-0614 Oslo
Tlf: 22 90 95 00 Faks: 22 90 96 06
post@furst.no

Besøksadresse: Søren Bulls vei 25, 1051 Oslo

furst.no
furstforum.no

FÜRST

MEDISINSK
LABORATORIUM

En veiledning til Først sin
elektroniske laboratoriehåndbok
– Blåboka

furst.no/analyse-og-klinikk

Hva finner du på våre nettsider?

Den elektroniske blåboka deles inn i følgende to hovedområder:

Alfabetisk analyseliste og **Kliniske problemstillinger**.

Disse hovedområdene vil belyses nærmere i denne veiledningen.

Alfabetisk analyseliste

Her finner du alle de analyser som Fürst tilbyr i alfabetisk rekkefølge. Oversikten viser mer enn 300 analyser. Når du vet hvilken analyse som skal tas, men vil ha mer informasjon om den spesifikke analysen vil denne alfabetiske analyselisten være nyttig. Du klikker på den spesifikke analysen, og du vil få opp utfyllende informasjon om analysen, blant annet indikasjon, referanseområde og tolkning. Du finner også informasjon om prøveglass, prøvemateriale og merking. Følgende opplysninger kan du finne under den enkelte analysen:

Analysenavn. Navnet som laboratoriet bruker på analysen står som overskrift.

Foran analysenavnet står en materialkode som viser hvilket materiale prøven analyseres fra, eks. B – blod, S – serum, fS – fastende serum, P – plasma, U – urin og F – feces. Alternative navn står oppført under hovedoverskriften. Hvis du bruker søkefeltet for å finne en analyse, vil du også kunne søke på alternative navn.

Akkreditering. Hvis analysen er akkreditert, vises det ved at akkrediteringslogoen er synlig på analysesiden.

Indikasjoner. Her angis de vanligste indikasjoner for å rekvirere analysen, men listen er ikke komplett.

Referanseområder. Her er angitt de referanseområder som Fürst bruker i sine svar til rekvirentene. Det er oppgitt referanseområder for pasienter >14 år, mens den fullstendige referansetabellen også inneholder referanseområder for barn, furst.no/referansetabell. Vårt særtrykk: Referanseområder i lommeformat oppdateres jevnlig og kan bestilles gratis. (Se rekvirering av utstyr, Trykksaker på furst.no). På svarbrevene vil imidlertid gjeldende referanseområde alltid bli angitt etter analyseresultatet. For legemiddelanalyser vil det vises anbefalt terapeutisk område.

Tolkning. De viktigste årsaker til verdier over eller under referanseområdene er angitt her. For kvalitative prøver er de hyppigste årsakene til positivt resultat angitt. (Listen er ikke komplett).

Varsling. For enkelte analysers vedkommende vil særlig avvikende patologiske svar bli varslet pr. telefon. Dersom rekvirent ikke er tilgjengelig pr. telefon varsles vaktlege hos Fürst, som vurderer om pasienten bør varsles direkte. Varslingsgrensene er angitt med rødt på analysesiden for de analysene dette gjelder. Varslingsgrenser er i hovedsak etablert for analyser der prøvesvaret kan være svært avvikende og livstruende uten at det nødvendigvis foreligger klare kliniske symptomer. Det er utarbeidet en veiledende anbefaling for varslingsgrenser ved norske laboratorier, men det kan likevel være noe forskjellig praksis ved ulike laboratorier.

Melding. Anført hvis svaret er meldepliktig til MSIS, eller andre beskjeder fra laboratoriet.

Merknader. Her er blant annet anført enkelte av laboratoriets begrensninger ved utførelse av analysen.

Analytisk V.K. (variasjonskoeffisient)/CVa angir usikkerheten i den målte verdi. For akkrediterte analyser har vi forpliktet oss til å holde variasjonskoeffisienten lavere enn 1.4×CVa som et gjennomsnitt over et år. CVa er representativ for verdier i referanseområde/terapeutisk område, men kan være større ved lave konsentrasjoner.

Biologisk V.K. Den gjennomsnittlige naturlige biologiske variasjon for analytten innen person.

Total V.K. Består av analytisk og biologisk variasjon innen person (beregnet som roten av kvadratsummen av dem).

Signifikanskalkulator. Ved noen analyser er det ved hjelp av en kalkulator mulig å beregne om det er en signifikant forskjell mellom to analysesvar tatt av samme pasient på to ulike tidspunkt. Resultatet beregnes etter en bestemt formel på et 95%-signifikansnivå, og er basert på analysens analytiske og biologiske variasjon som er listet opp i listen Analysevariasjon, som du finner under Analyse og klinikk - Forklaring (furst.no/analysevariasjonstabell)

Prøvemengde og materiale. Prøvemengden som er oppgitt, er det minste volum av det angitte materiale som laboratoriet må ha for å utføre analysen.

Pasientforberedelser og prøvetakingsrutiner: Her angis eventuelle krav som analysen stiller til pasientforhold, prøvetaking og forsendelse av prøven.

Merking. Forteller hvilken etikett man skal merke prøven med.

Kliniske problemstillinger

Her har vi angitt noen oversikter over bruk av laboratorieanalyser i forskjellige kliniske situasjoner. Omtalen er begrenset til analyser som utføres ved vårt laboratorium. Hensikten med denne oversikten er å gi en kort orientering om hva enkelte analyser og analysekombinasjoner kan yte ved diagnostikk og behandlingsmål. Beskrivelsene dekker ikke hele medisinen, så ta gjerne kontakt med oss hvis det er spørsmål som du ikke finner svar på her.

Forslag til analysepakker

I og med flere rekvirenter ønsker å opprette analysepakker i Forum har en av våre legespesialister innen medisinsk biokjemi utarbeidet et analyseforslag som kan opprettes som pakker i Fürst Forum om legekontoret ønsker det. Analyseforslagene kan lastes ned på furstforum.no/forslag-til-analysepakker, og her kan du også finne informasjon om hvordan du oppretter pakker i Fürst Forum. Forslagene til analysepakker er organisert etter følgende «system-organ klassifisering»: *Hypertensjon – Diabetes årskontroll – Overvekt – Statinbehandling – Metotreksatkontroll – Plaquenil (revmatoid artritt) – Cøliakioppfølging – Trett og slapp voksen – Trett og slapt barn – Menopause – Klimakterielle plager*

Fürst Forum – Elektronisk rekvirering

Fürst Forum er et nettbasert rekvireringsverktøy som forenkler arbeidshverdagen til rekvirenter og medarbeidere. Du får raskere tilgang på prøvesvar (som også overføres direkte inn i journal) og du får god oversikt over repertoar og historikk. I Forum jobber man i *sanntid*, noe som gir funksjonalitet langt utover elektronisk rekvirering og svarvisning.

Forum forenkler samspillet med laboratoriet, gir direkte oppslag i Blåboka og du har tilgang på god teknisk og faglig support når du trenger bistand.

I dag rekvireres over 75 % av våre prøver elektronisk. Fürst Forum har ca. 3000 daglige brukere og stadig nye brukere kommer til.

På furstforum.no kan du lese mer om de ulike funksjoner i Forum, hvordan du kan komme i gang med Fürst Forum, samt få en oversikt over våre legespesialister og vårt Support Team. Ulike nyheter relatert til Fürst Forum legges også ut her.

Hva mer finner du på furst.no?

I tillegg til den elektroniske blåboka som ligger under *Analyse og klinikk* kan du finne mye annen informasjon av nytteverdi for legekontoret. Under fliken *For legekontoret* kan du blant annet få informasjon om: *Prøvetaking og forsendelse, Praktiske tips og Bestilling av utstyr*. Under *Rekvisisjoner og fagbrosjyrer* finner du blant annet PDF av våre ulike rekvisisjoner, de siste infobrev (Fürst Info) og våre Temahefter hvor ulike fagområder belyses.